Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія *комп'ютерна інженерія*

(назва циклової/предметної комісії)

"ПОГОДЖЕНО"
Завідувач
Природничого відділення
Володимир КОВДРИШ
(підпис) (ім'я та прізвище)
"24" 06 20 22 року

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Заступник директора
з навчально-методичної роботи
Микола ДЕРЕВ'ЯНЧУК
(підпис) (ім'я та прізвище)
"24" 06 20 22 року

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

"Соціологія"

(вкажіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма

"Комп'ютерна інженерія"

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність

123 Комп'ютерна інженерія

(код і назва спеціальності)

Галузь знань

12 Інформаційні технології

(код і назва галузі знань)

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

(назва освітньо-професійного ступеня)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2022

Програма навчальної дисципліни *"Соціологія"*

(назва навчальної дисципліни)

складена відповідно до освітньо-професійної програми

"Комп'ютерна інженерія"

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 9 від «30» серпня 2022 року) та введеної в дію з 01.09.2022 наказом ректора № 250 від «9» вересня 2022 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

викладач першої кваліфікаційної категорії, І.В. Пержун

Профайл викладача https://hss-college.chnu.edu.ua
E-mail i.perzhun@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=315

Робоча програма обговорена та узгоджена на засіданні циклової комісії

гуманітарних та суспільних дисциплін

Протокол № 11 від "22" 06 2022 року

Голова циклової комісії _____ *Михайло СІВАКОВ*
(підпис) (ім'я та прізвище)

Схвалена Методичною радою

Протокол № 5 від "23" 06 2022 року

Голова методичної ради _____ *Ольга БІЛОКРИЛА*
(підпис) (ім'я та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № 1 від 30.08, 2023 р. _____ Сіваков М.М.
(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № 1 від 29.08, 2024 р. _____ Сіваков М.М.
(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № ____ від _____, 20__ р. _____ _____
(підпис) (ініціали та прізвище голови ЦК)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Анотація. Намагання пізнати, осмислити суспільство, реалізувати своє ставлення до нього супроводжувало людство на всіх етапах його історії. На цій хвилі й постала у 30-х роках XIX ст. соціологія як наука про функціонування і розвиток суспільства та його структурних елементів.

Вивчення дисципліни «Соціологія» допоможе сформувати у майбутніх фахівців соціологічне мислення і культуру, надасть їм необхідну допомогу в розумінні сутності й змісту складних соціологічних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному ринковому суспільстві, у виявленні причин та джерел їх виникнення, в усвідомленні природи різних соціальних конфліктів та пошуку адекватних шляхів їх подолання й вирішення, крім того, надасть допомогу в прийнятті й реалізації ефективних управлінських рішень, які були б спрямовані на нормальне функціонування і подальший розвиток соціальних об'єктів в умовах ринку.

Вивчення цього курсу дозволить також майбутнім фахівцям оволодіти фундаментальними основами досить важливих знань, уміннями та навичками підготовки й проведення конкретних соціологічних досліджень у майбутній практичній діяльності по управлінню соціальними процесами, соціальними групами й соціальними організаціями, незалежно від сфери діяльності та форми власності.

Метою дисципліни є формування системи знань з основних класичних та сучасних напрямів розвитку соціологічної думки; ознайомлення з факторами детермінації та тенденціями еволюції соціологічного вивчення та аналізу суспільних явищ.

Завданнями дисципліни є створення передумов для розвитку у слухачів самостійних навичок соціологічного мислення – системного сприйняття та аналізу різного рівня суспільних явищ як основи для майбутньої успішної професійної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- об'єкт, предмет і метод соціологічної науки, її понятійно-категоріальний апарат;
- що таке соціологія, соціальна система суспільства та її інститути;
- пояснити сучасні соціологічні течії та діяльність соціологів в Україні.
- основні сучасні зарубіжні та вітчизняні соціологічні школи, напрями, концепції;
- основи соціальної політики держави;
- сутність та значення соціальних інститутів для суспільства;
- методи проведення соціологічних досліджень.

вміти:

- орієнтуватися в соціології як науці;
- характеризувати різні аспекти соціального розвитку суспільства;
- орієнтуватися в поглядах і концепціях основних соціологічних шкіл;
- оперувати ціннісно-нормативними принципами та категоріями науки;
- володіти мінімальними навичками соціологічних досліджень;
- визначати передумови та напрями подальшого розвитку суспільства та його елементів.

Пререквізити: Для підвищення ефективності вивчення дисципліни «Соціологія» здобувачу освіти рекомендується до початку курсу мати базові знання з таких дисциплін: «Історія: Україна і світ», «Громадянська освіта», «Правознавство» та ін.

Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти

Загальні:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

СК16. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Програмні результати навчання:

РН12. Поєднувати теорію і практику, знаходити та обґрунтовувати шляхи рішення типових задач у професійній діяльності з урахуванням виробничих інтересів

РН17. Знати та усвідомлювати вплив технічних рішень комп'ютерної інженерії в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті.

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	модулів	лекції	семінарські	практичні	лабораторні	самостійна робота	підготовка до екзамену	
Денна	2	2	3	90	2	17	17	–	–	56	–	залік

2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	семінарські	практичні	лабораторні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Соціальна структура і організація суспільства						
Тема 1. Соціологія як наука.	9	1	1	–	–	7
Тема 2. Історія розвитку і становлення соціології.	9	2	2	–	–	5
Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.	9	2	2	–	–	5
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків. **Модульна контрольна робота №1**	9	2	2	–	–	5
Разом за Модулем 1	**36**	**7**	**7**	**–**	**–**	**22**
Змістовий модуль 2. Спеціальні та галузеві соціології						
Тема 5. Соціологія культури.	9	2	2	–	–	5
Тема 6. Економічна соціологія.	9	2	2	–	–	5
Тема 7. Соціологія Інтернету.	9	2	2	–	–	5
Тема 8. Соціологія молоді та сім'ї.	9	2	2	–	–	5
Тема 9. Соціологія релігії.	9	2	2	–	–	5
Тема 10. Організація соціологічних досліджень. **Модульна контрольна робота №2**	9	–	–	–	–	9
Разом за Модулем 2	**54**	**10**	**10**	**–**	–	**34**
Підготовка до екзамену	**–**	–	–	–	–	–
Усього за дисципліну	**90**	**17**	**17**	**–**	**–**	**56**

3. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Тема 1. Соціологія як наука** 1. Об’єкт вивчення соціології. 2. Предмет соціології як науки. 3. Функції соціології 4. Основні розділи соціології.	1
2.	**Тема 2. Історія розвитку і становлення соціології** 1. Протосоціологія. 2. Становлення соціології як науки. 3. Соціологічні школи ХХ ст.	2
3.	**Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура** 1. Соціальна структура суспільства. 2. Соціальна стратифікація. 3. Соціальна мобільність.	2
4.	**Тема 4. Особистість у системі соціальних зв’язків** 1. Характеристика понять «людина», «особистість», «індивід». 2. Соціалізація особистості. 3. Структура особистості. 4. Соціологія маргінальності. 5. Соціологія девіантної поведінки.	2
5.	**Тема 5. Соціологія культури** 1. Сфери прояву людської культури. 2. Види культури. 3. Рівні культури. 4. Культурний капітал. 5. Соціологія етикету.	2
6.	**Тема 6. Економічна соціологія** 1. Економічна соціологія як галузь соціології. 2. Теорія економічної поведінки і свідомості. 3. Основні економічні соціальні інститути.	2
7.	**Тема 7. Соціологія Інтернету** 1. Становлення на розвиток соціології Інтернету. 2. Вплив Інтернету на суспільство. 3. Інформація у мережі. 4. Комунікація в Інтернеті. 5. Інтернет і освіта.	2
8.	**Тема 8. Соціологія молоді та сім’ї** 1. Основні проблеми сучасної молоді. 2. Конфлікт поколінь. 3. Стан та перспективи розвитку сучасної сім’ї 4. Види та форми сімей.	2
9.	**Тема 9. Соціологія релігії** 1. Соціологічні підходи щодо трактування релігії. 2. Структура та функції релігії. 3. Особливості сучасної релігійної ситуації в світі.	2

Всього	**17**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до лекційних занять та опрацювання лекційного матеріалу, здійснюється в межах модульного контролю. Однією з опор для опрацювання лекційного матеріалу є конспект лекцій, що ведеться студентами.
Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	**Тема 1. Соціологія як наука** 1. Об'єкт вивчення соціології. 2. Предмет соціології як науки. 3. Функції соціології 4. Основні розділи соціології.	1
2.	**Тема 2. Історія розвитку і становлення соціології** 1. Протосоціологія. 2. Становлення соціології як науки. 3. Соціологічні школи XX ст.	2
3.	**Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура** 1. Соціальна структура суспільства. 2. Соціальна стратифікація. 3. Соціальна мобільність.	2
4.	**Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків** 1. Характеристика понять «людина», «особистість», «індивід». 2. Соціалізація особистості. 3. Структура особистості. 4. Соціологія маргінальності. 5. Соціологія девіантної поведінки.	2
5.	**Тема 5. Соціологія культури** 1. Сфери прояву людської культури. 2. Види культури. 3. Рівні культури. 4. Культурний капітал. 5. Соціологія етикету.	2
6.	**Тема 6. Економічна соціологія** 1. Економічна соціологія як галузь соціології. 2. Теорія економічної поведінки і свідомості. 3. Основні економічні соціальні інститути.	2
7.	**Тема 7. Соціологія Інтернету** 1. Становлення на розвиток соціології Інтернету. 2. Вплив Інтернету на суспільство. 3. Інформація у мережі. 4. Комунікація в Інтернеті. 5. Інтернет і освіта.	2
8.	**Тема 8. Соціологія молоді та сім'ї** 1. Основні проблеми сучасної молоді. 2. Конфлікт поколінь. 3. Стан та перспективи розвитку сучасної сім'ї 4. Види та форми сімей.	2
9.	**Тема 9. Соціологія релігії** 1. Соціологічні підходи щодо трактування релігії. 2. Структура та функції релігії. 3. Особливості сучасної релігійної ситуації в світі.	2
Всього		**17**

Контроль виконання завдань, винесених на підготовку до семінарських занять здійснюється в межах відповідного заняття. Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретне заняття.

5. Самостійна робота

Принципи організації самостійної роботи:

- написання конспектів з власною думкою;
- перегляд відео-лекцій з соціології та їх опрацювання;
- написання есе та рефератів;
- усне вивчення тем та вміння їх висвітлити.

№ з/п	Назва теми	Короткий зміст	К-сть годин
1.	**Тема 1. Соціологія як наука**	1. Об'єкт вивчення соціології. 2. Предмет соціології як науки. 3. Функції соціології 4. Основні розділи соціології.	7
2.	**Тема 2. Історія розвитку і становлення соціології**	1. Протосоціологія. 2. Становлення соціології як науки. 3. Соціологічні школи XX ст.	5
3.	**Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура**	1. Соціальна структура суспільства. 2. Соціальна стратифікація. 3. Соціальна мобільність.	5
4.	**Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків**	1. Характеристика понять «людина», «особистість», «індивід». 2. Соціалізація особистості. 3. Структура особистості. 4. Соціологія маргінальності. 5. Соціологія девіантної поведінки.	5
5.	**Тема 5. Соціологія культури**	1. Сфери прояву людської культури. 2. Види культури. 3. Рівні культури. 4. Культурний капітал. 5. Соціологія етикету.	5
6.	**Тема 6. Економічна соціологія**	1. Економічна соціологія як галузь соціології. 2. Теорія економічної поведінки і свідомості. 3. Основні економічні соціальні інститути.	5
7.	**Тема 7. Соціологія Інтернету**	1. Становлення на розвиток соціології Інтернету. 2. Вплив Інтернету на суспільство. 3. Інформація у мережі. 4. Комунікація в Інтернеті. 5. Інтернет і освіта.	5
8.	**Тема 8. Соціологія молоді та сім'ї**	1. Основні проблеми сучасної молоді. 2. Конфлікт поколінь. 3. Стан та перспективи розвитку сучасної сім'ї 4. Види та форми сімей.	5

9.	**Тема 9. Соціологія релігії**	1. Соціологічні підходи щодо трактування релігії. 2. Структура та функції релігії. 3. Особливості сучасної релігійної ситуації в світі.	5
10.	**Тема 10. Організація соціологічних досліджень**	1. Сутність, типи та стадії соціологічного дослідження. 2. Структура програми соціологічного дослідження. 3. Методи збору соціологічної інформації. 4. Специфіка вибірки.	9
Всього			**56**

Контроль виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання, здійснюється в межах модульного контролю і передбачає перевірку конспектів, есе та творчих робіт.
Бали за цю роботу входять у загальну кількість балів за конкретний модуль.

6. Методи навчання

1) лекції – для подання теоретичного матеріалу та ознайомлення з основними соціологічними ідеями й концепціями;
2) семінари – для обговорення, аналізу та осмислення соціальних проблем у форматі діалогу;
3) робота з першоджерелами – читання та інтерпретація текстів класичних і сучасних соціологів.
4) дискусії та дебати – розвиток навичок аргументації та критичного мислення.
5) індивідуальні та групові завдання – підготовка есе, доповідей, презентацій.
6) проблемно-орієнтоване навчання – розгляд соціологічних питань у контексті сучасних суспільних викликів.
7) онлайн-ресурси та мультимедійні засоби – використання відео, інтерактивних матеріалів та навчальних платформ.

7. Система контролю та оцінювання

Методи контролю

Поточний контроль**:**

- усне опитування на семінарах;
- висловлення та аргументація власної думки;
- перевірка конспектів, есе, рефератів;
- виконання письмових завдань;
- участь у дискусіях і групових проєктах.

Проміжний контроль**:**

- модульні контрольні роботи;

Підсумковий контроль**:**

- залік (усний чи письмовий);
- підсумкове творче або аналітичне есе за обраною темою;
- захист індивідуального навчального проєкту (за потреби).

Академічна доброчесність

Здобувачі фахової передвищої освіти повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. У разі виявлення викладачем факту порушення академічної доброчесності (плагіат, переписування, списування тощо) студенту виставляється незадовільна оцінка за відповідний вид роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

	Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)											Кількість балів	Кількість балів (Залік)	Сумарна к-ть балів
Модуль №1							Модуль № 2							
Т1	Т2	Т3	Т4	**М 1**	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	**М2**	50	50	100
5	5	5	5	**20**	5	5	5	5	5	5	**30**			

Критерії оцінювання відповідей студентів

Рівень знань	**Бали**	**Критерії оцінювання відповіді**
Високий	90 -100 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент працює на кожному семінарському занятті, дає вичерпні відповіді на поставлені питання, показує глибокі ґрунтовні знання, вміє нестандартно мислити і давати оригінальне тлумачення проблем, поєднувати минуле із сучасністю, здатний самостійно аналізувати, робити власні висновки на основі аналізу конкретного матеріалу.
Достатній	70-89 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент наполегливо працює, але не відповідає на усі семінарські питання, правильно, але не досить повно викладає матеріал, показує розуміння філософських проблем, але не висловлює власні думки, не завжди вміє аргументувати відповідну ідею. Відповіді ґрунтуються на знанні основної літератури з дисципліни.
Середній	50-69 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент відповідає не зі своєї ініціативи, а з прохання викладача, правильно репродуктивно висвітлює питання, але рідко відривається від конспекту, допускає неточності у визначенні філософської термінології, не має навичок аналітичного мислення.
Початковий	0-49 % від максимальної кількості встановлених балів	Студент взагалі не відповідає на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі (є безсистемною чи алогічною).

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час проведення підсумкового контролю

В кінці вивчення дисципліни «Соціологія» студенти згідно із навчальним планом складають залік. Залік проводиться в усній або письмовій формах. Залікове завдання може бути у вигляді залікового білету, яке включає 2 теоретичні питання, 3 тестових завдань та 1 обґрунтування філософського вислову. Підсумкова оцінка знань студентів з дисципліни «Соціологія» здійснюється на основі проведення заліку, результати якого оцінюються за 50-бальною шкалою.

На оцінювання впливають такі моменти:

- рівень опанування основних проблемних питань відповідно до програми дисципліни та до завдань білетів;
- знання студентом ключових термінів і категорій;
- вміння якісно аргументувати свою думку;
- ступінь ознайомлення із основною та додатковою науковою літературою відповідно до програми дисципліни;
- здатність студента відстоювати власні погляди;
- вміння логічно у відведений час викласти основні положення запропонованих в заліковому завданні питань і зробити відповідні висновки і узагальнення.

50,0-45,0 балів ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основу та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, висловлює власну думку.

44,9-40,0 балів ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не висловлює власну позицію або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій.

39,9-35,0 балів ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, викладає матеріал у логічній послідовності, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв’язанні практичних завдань.

34,9-30,0 балів ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповні відповіді на поставлені теоретичні запитання.

29,9-25,0 балів ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповні відповіді на поставлені теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок.

24,9-17,5 балів ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних запитань.

17,4-0 балів ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни
Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ЄКТС</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>80-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>70-79</td><td>C</td></tr>
<tr><td>60-69</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>50-59</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-49</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим самостійним повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов’язковим самостійним повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

9. Перелік питань до заліку

1. Об’єкт вивчення соціології.
2. Предмет соціології як науки.
3. Функції соціології
4. Основні розділи соціології.
5. Протосоціологія.
6. Становлення соціології як науки.
7. Соціологічні школи XX ст.
8. Соціальна структура суспільства.
9. Соціальна стратифікація.
10. Соціальна мобільність.
11. Характеристика понять «людина», «особистість», «індивід».
12. Соціалізація особистості.
13. Структура особистості.
14. Соціологія маргінальності.
15. Соціологія девіантної поведінки.
16. Сфери прояву людської культури.
17. Види культури.
18. Рівні культури.
19. Культурний капітал.
20. Соціологія етикету.
21. Теоретичні підходи соціології права.
22. Соціальна нерівність в судах та специфіка діяльності робочих груп.
23. Поліцейський профайлінг.
24. Правова культура.
25. Мобілізація права.
26. Становлення на розвиток соціології Інтернету.
27. Вплив Інтернету на суспільство.
28. Інформація у мережі.
29. Комунікація в Інтернеті.
30. Інтернет і освіта.
31. Сутність, типи та стадії соціологічного дослідження.
32. Структура програми соціологічного дослідження.
33. Методи збору соціологічної інформації.
34. Специфіка вибірки.
35. Соціологічні підходи щодо трактування релігії.
36. Структура та функції релігії.
37. Особливості сучасної релігійної ситуації в світі.
38. Основні проблеми сучасної молоді.
39. Конфлікт поколінь.
40. Стан та перспективи розвитку сучасної сім’ї
41. Види та форми сімей.
42. Економічна соціологія як галузь соціології.
43. Теорія економічної поведінки і свідомості.
44. Основні економічні соціальні інститути.

10. Рекомендована література

Базова

1. Барвінський А. О. Соціологія. Курс лекцій / А. О. Барвінський. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 327 с.
2. Курчаба Т. Соціологія : навч.-метод. посіб. / Тетяна Курчаба. – Львів: ПП Сорока Т. Б., 2015. – 183 с.
3. Піча В. М. Соціологія: загальний курс : навч. посіб. / В. М. Піча. – Київ : Каравелла, 1999. – 247 с.
4. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посіб. / М. В. Примуш. – Київ : Професіонал, 2004. – 590 с.
5. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія та методологія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посіб. / Є. В. Сірий. – Вид. 3-тє, випр. і доп. – Київ : Атіка, 2009. – 491 с.
6. Соціологія : підручник / за ред. В. Г. Городяненка. – Київ : Академія, 2003. – 560 с.
7. Соціологія : підручник / за ред. В. Г. Городяненка. – 3-тє вид., перероб., допов. – Київ : Академія, 2008. – 542 с.
8. Соціологія : підручник / за ред. В. М. Пічі. – Вид. 2-ге, стереотип. – Львів : Магнолія плюс ; Новий світ 2000, 2006. – 277 с.
9. Соціологія : підручник / за ред. В. М. Пічі. – Вид. 4-те, випр. – Львів : Новий Світ, 2000, 2008. – 291 с.
10. Соціологія : підручник / за заг. ред. В. П. Андрущенка, М. І. Горлача. – Харків ; Київ, 1998. – 624 с.
11. Танчин І. З. Соціологія : навч. посіб. / І. З. Танчин. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Київ : Знання, 2008. – 351 с.
12. Шаповал М. Загальна соціологія / Микола Шаповал. – Вид. 3-тє. – Київ : Укр. центр духовної культури, 1996. – 367 с.
13. Юрій М. Ф. Соціологія : підручник / М. Ф. Юрій. – Київ : Кондор, 2009. – 287 с.

Допоміжна

1. Глазунов С.В. Соціологія сім'ї: Навч. пос. для студ. вищих закладів освіти. – Д. РВВ ДДУ, 2000, 140 с.
2. Гончарук Н.Т. Управління керівним персоналом у сфері державної служби України: теорія і практика 6 монографія / Н.Т. Гончарук. – Д.: ДРІДУ НАДУ, 2012. – 342 с.
3. Дворецька Г.В. Соціологія: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2000.- 472 с.
4. Камбур А.В. Методика соціологічного дослідження: Посібник. – Чернівці: Рута, 2008.
5. Карамушка Л.М., Москальов М.В. Психологія підготовки майбутніх менеджерів до управління змінами в організації : монографія / Л.М. Карамушка, М.В. Москальов. – К.-Львів: Сполом, 2011. – 216 с.
6. Карлова В.В. Державотворчий потенціал самосвідомості : монографія / В.В.Карлова. – К. : НАДУ, 2012. – 396 с.
7. Кравченко А. И. Социология; Академический Проект - , 2013. - 512 с.
8. Матвєєв С.О., Лясота Л.І. Економічна соціологія: Підручник. – Суми: ВТД Унів. книга, 2006.
9. Маковецький А.М. Теоретична соціологія. Навчальний посібник. – Чернівці, 2003.
10. Павліченко П. П., Литвининко Д. А. Соціологія: навчальний посібник. – К.: Лібра, 2002.
11. Пержун І.В., Пірен М.І. Людський фактор в управлінській культурі та державній службі України // Вісник НАДУ при Президентові України. – К.: НАДУ, 2015. – С. 76-82.
12. Пірен М.І. Соціологія релігії : Підручник. – К.: ДТ «Видавничий дім «Персонал», 2008. – 344 с.
13. Семашко О.М., Піча В.М., Погорілий О.І. Соціологія культури. Навчальний

посібник. К.: Львів, 2000.
14. Сморж Л.О. Особа і суспільство. (Філос. псих. аспект). - К., МІЛП, 2001, - 384с.
15. Сохань Л., Каменєва І. Життєвий простір і життєвий світ особистості. //Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2002. - №1.
16. Спеціальні та галузеві соціології: Навчальний посібник / За ред В.Є.Пилипенка. – К.,2003. – С.287-295.
17. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / закладів (за ред. В.Г. Городяненка). - К.: „Академія" 2003.- 560 с.
18. Соціологія. Навч. посібник (за ред. С.О. Макеєва). – К.: знання, 2003. – 454 с.
19. Сулько В. Українська соціологічна думка у пошуках істини (зародження і становлення вітчизняної соціології в процесі національного державотворення. Від найдавніших часів до кінця XIX століття). Навчальний посібник. – К., 2002.
20. Яремчук, С. С. Соціологія: навчальний посібник / Сергій Яремчук. - Чернівці: Рута, 2007. - 159 с.

Інформаційні ресурси

1. http://www.glasnet.ru/~asch/sociology/
2. http://www.people.nnov.ru/jg/soc.htm
3. http://socia.narod.ru/sociology/uchebnik/uchebnik.htm
4. http://www.glasnet.ru/~asch/sociology/
5. http://www.magister.msk.ru/library/revolt/aksel001htm
6. http://socia.narod.ru/sociology/uchebnik/uchebnik.htm
7. http://socia.narod.ru/sociology/uchebnik/uchebnik.htm
8. http://www.glasnet.ru/~asch/sociology/
9. http://socia.narod.ru/sociology/uchebnik/uchebnik.htm
10. http://sociology.agava.ru/
11. http://sociology.agava.ru/
12. http://www.sociolog.narod.ru/works/iskusstvo/skusstvovopt.htm
13. http://www.people.nnov.ru/jg/soc.htm